

Tietoa ylioppilastutkinnosta kahden tutkinnon opiskelijoille

Ylioppilastutkintolautakunta vastaa ylioppilastutkinnon johtamisesta, järjestämisestä ja toimeenpanosta:

- Ylioppilastutkintolautakunta www.ylioppilastutkinto.fi

- Tietoa kokelaille

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>

Tietoa ylioppilastutkinnosta

- Kuopion aikuislukio vastaa kokeiden järjestelyistä.

- Yhteyshenkilöt

Tiina Kaljunen, apulaisrehtori

tiina.kaljunen@opedu.kuopio.fi, puh. 044 718 1239

Henri Huovinen, opinto-ohjaaja

henri.huovinen@opedu.kuopio.fi, puh. 044 718 1706

Marja Iivarinen, koulusihteeri

marja.iivarinen@kuopio.fi, puh. 044 718 1751

Tietoa ylioppilastutkinnosta

- Tietoa ylioppilastutkinnosta, yleiset määräykset ja ohjeet sekä koekohtaiset määräykset www.ylioppilastutkinto.fi
- Harjoittele tehtäviä ja tutustu aikaisempiin kokeisiin abitreeneissä www.yle.fi/abitreeneit
- Kokeet järjestetään Kuopion lukioden yhteistyönä.
- Tutkintoon ilmoittautuneille pidetään erillinen kirjoitusinfo hyvissä ajoin ennen kokeita.
- HUOM! Kokelas on myös itse vastuussa, että on selvillä ylioppilastutkintoon liittyvistä määräyksistä, yo-kokeiden määräyksistä, yo-kokeiden suoritusohjeista sekä noudattaa niitä.

Tutkinnon rakentuminen

- Tutkintoon kuuluu vähintään viisi koetta, joista **äidinkielen koe** on pakollinen.
- Lisäksi valitaan vähintään neljä muuta koetta vähintään kolmesta ryhmästä:
 - Matematiikka
 - Toinen kotimainen kieli (ruotsi)
 - Vieras kieli (englanti)
 - Reaaliaine
- Vähintään yhden kokeen tulee olla pitkän oppimäärän koe (pitkä matematiikka tai pitkä kieli).
- Tutkintoon voi lisäksi sisällyttää yhden tai useamman ylimääräisen kokeen.

Tutkinnon rakentuminen

viisi koetta

+ ylimääräisiä kokeita

hajauttaminen ja täydentäminen

- ILMO-työkalulla voit testata millaisilla aineyhdistelmillä voit suorittaa ylioppilastutkinnon: <https://ilmo.ylioppilastutkinto.fi/fi>

Osallistumisoikeus ylioppilastutkintoon

- Parasta aikaa ammatillisia opintoja suorittava voi osallistua tutkintoon opiskeluaikanaan, kuitenkin aikaisintaan suoritettuaan vähintään 90 osaamispisteen opinnot.
- Suositus on, että opiskelija suorittaa tutkintoaineen pakolliset opinnot ja tarjolla olevat valinnaiset opinnot ennen yo-koetta.
- Kokeesta poisjäänti = hylätty koesuoritus (i)

Tutkinnon suoritusaika

- Ylioppilastutkinto tulee suorittaa **enintään kolmien peräkkäisten kirjoitusten yhteydessä** (hajauttaminen) (kevät/syksy/kevät tai syksy/kevät/syksy).
- Jos tutkinto ei valmistu yllä mainitussa ajassa, se katsotaan hylätyksi. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa uudelleen.
 - Hyväksytysti suoritettut kokeet voi sisällyttää uuteen tutkintoon kolmen vuoden ajan aiemmin suoritettun kokeen hyväksymisestä.
- Kahden tutkinnon opiskelija valmistuu ylioppilaaksi suoritettuaan ammatillisen tutkinnon ja ylioppilaskokeet.

Arvosanat

- Ylioppilastutkinnon kokeet arvostellaan arvosanoilla (korkeimmasta alimpaan):
 - laudatur (L)
 - eximia cum laude approbatur (E)
 - magna cum laude approbatur (M)
 - cum laude approbatur (C)
 - lubenter approbatur (B)
 - approbatur (A)
 - improbatur (I) = hylätty

Kompensaatio

- Jos kokelas on suorittanut tutkintoon vaadittavista viidestä kokeesta yhden kokeen hylätyllä arvosanalla ja neljä hyväksytyllä arvosanalla, hän saa näistä neljästä kokeesta kompensatiopisteitä arvosanojen perusteella seuraavasti:

laudatur 7, eximia cum laude approbatur 6, magna cum laude approbatur 5, cum laude approbatur 4, lubenter approbatur 3 ja approbatur 2.

- Kokelaan saamat kompensatiopisteet lasketaan yhteen, ja **10 kompensatiopistettä kompensoi hylätyn arvosanan.**

Arvosana	Tarvittavat kompensatiopisteet	Suorittanut neljä muuta tutkintoon vaadittavaa koetta esim.
i	10	i ja AABB i ja AAAC

Maksut

- Tutkintomaksu 41 € / koe
- Viisi ensimmäistä koetta ja niiden hylättyjen suoritusten uusiminen ovat maksuttomia oppivelvollisille.
- Hylätyn kokeen uusiminen ilman maksua ei ole mahdollista seuraavista tapauksissa:
 - kokelaan koe on hylätty, koska kokelas on jättänyt saapumatta koetilaisuuteen
 - kokelaan koe on hylätty, koska kokelas ei jättänyt koesuoritusta arvosteltavaksi
 - kokelaan koe on hylätty vilpin tai koetilaisuuden järjestyksen häiritsemisen vuoksi.
- Hyväksytyn kokeen uusinnasta peritään tutkintomaksu 41 € / koe.
- Kuudennesta kokeesta alkaen kokeista ja niiden uusinnoista peritään tutkintomaksu 41 € / koe.

Ilmoittautuminen ylioppilastutkintoon

- Ilmoittautuminen tehdään Kuopion aikuislukion Wilmassa ohjatusti ilmoittautumispäivinä.
- Syksyn tutkintoon ilmoittaudutaan 4.6.2026 ja kevään tutkintoon 20.11.2026 mennessä.
- Annettuja päivämääriä on ehdottomasti noudatettava.
- Joka tutkintokerralle ilmoittaudutaan erikseen. Suunnitelma ei ole ilmoittautuminen!
- Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova:
 - Ylioppilastutkintolautakunnalle voi tehdä hakemuksen ilmoittautumisen mitätöinnistä, jos kokeesta pois jäämiseen on erityisen painava syy. Hakemukseen on liitettävä esimerkiksi lääkärintodistus sairaudesta. Lautakunta päättää hakemuksen perusteella, mitätöidäänkö hakemus.

Erityisjärjestelyt ylioppilaskokeissa

- Koesuoritusta heikentävinä syinä otetaan huomioon sairaus tai vamma, erityisen vaikea elämäntilanne, lukemisen ja kirjoittamisen erityisvaikeus (LUKI-vaikeus) tai vieraskielisen kokelaan opetuskielen puutteellinen hallinta.
- Erityisopettajan kanssa opiskelija voi hakea erityisjärjestelyjä
 - **lisääaika kokeeseen**
 - erillinen pienryhmätila (voi olla sermillä erotettu muusta koetilasta)
 - lepäämiseen tarkoitettu tila
 - oikeus suurentaa kirjasinkokoa tai käyttää suurempaa näyttöä
 - näkövammaisien apuvälineillä suoritettava koe
 - ääniaineistoiltaan rajoitettu koe
 - avustajan käyttö

Kokeen uusiminen

- Hyväksytty koe: Saa uusia ilman rajoituksia.
- Hylätyn kokeen uusiminen: Tutkinnon suorittamisen aikana saa uusia kolme kertaa. Tutkinnon suorittamisen jälkeen saa uusia rajoituksetta.
 - Esimerkiksi kokelas, joka saa kokeesta hylätyn arvosanan ensimmäisen kerran syksyllä 2026, saa uusia kokeen keväällä 2027, syksyllä 2027 ja keväällä 2028
- Tutkinnon täydentäminen: Saa täydentää kokeilla, joihin ei ole aiemmin osallistunut. Voi myös täydentää saman oppiaineen eritasoisella kokeella. Ei aikarajaa.

Vilppi

- Mikäli kokelas syyllistyy vilpilliseen menettelyyn, vilpin yritykseen, häiritsee koetilaisuutta tai rikkoo järjestystä koetilaisuudessa, katsotaan hänen koesuorituksensa hylätyksi.

Opinto-ohjaajalta kannattaa kysyä apua!

- Ennen ylioppilaskokeisiin ilmoittautumista suositellaan keskustelemaan opinto-ohjaajan kanssa yo-kirjoitussuunnitelmasta.

Opiskelijan ohjeita ennen koetta:

- Ota kokeeseen mukaan oma kynä ja pyyhekumi muistiinpanojen tekemistä varten.
- Harjoittele Abitin taulukko-ohjelmia (esim. LibreOffice-paketti).
- Ota kokeeseen mukaan henkilöllisyystodistus (esim. passi, henkilökortti).
- Mukana voi olla juotavaa ja eväitä, jotka olet laittanut valmiiksi kotona läpinäkyviin pakkauksiin. Koeaika on kuusi tuntia!

Opiskelijan ohjeita ennen koetta:

- Sinulla on tietokone (lainattu tai oma), jolla suoritat kokeen. Olet harjoitellut juuri kyseisen koneen käyttöä. Koulu ei järjestä koneita, eikä tarvittavia lisälaitteita (esim. kuulokkeet, adapteri, erillinen näppäimistö).
- Koneen akku on ladattu täyteen ennen koetta. Kone on kokonaan suljettu.
- Sinulla on tarvittavat oheislaitteet: virtajohto, kuulokkeet ja halutessasi langallinen hiiri. Tarvitset mahdollisesti myös sovittimen (adapteri, usb-paikkoja oltava tarpeeksi).
- Lisälaitteiden on oltava langallisia, eikä niissä saa olla yhteydenpito- tai tallennusmahdollisuuksia esim. bluetooth-yhteysmahdollisuutta, eikä wifiä, vaikka se olisi pois päältä.
- Osaat itse kiinnittää kaikki johdot (virtajohto, internetverkkojohto, kuulokkeet, hiiri).

Opiskelijan ohjeita ennen koetta:

- Olet testannut, että kuulokkeet toimivat ja niistä kuuluu ääni. Ota kuulokkeet mukaan kaikkiin kokeisiin.
- Olet harjoitellut yo-koetilannetta Abitilla.
- Olet tutustunut netissä yleisohjeisiin <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/tietoa-kokelaalle>
- Osaat käyttää kokeessa tarvittavia ohjelmia (esim. LibreOffice) ja tiedät, että niillä tehdyt tehtävät täytyy erikseen tallentaa järjestelmän työpöydälle ja siirtää kokeen vastauskenttään. (Mahdollisessa häiriötilanteessa ohjelmilla tekemäsi vastaukset katoavat, jos et ole niitä tallentanut tai siirtänyt vastauskenttiin).
- Osaat tehdä Abitti-järjestelmässä kuvakaappauksen tietokoneen näytöltä.
- Tiedät, miten näppäimistöllä kirjoitetaan @-merkki (tätä tarvitaan esim. kurssikokeissa).

Arviointi ja tulokset

- Alustavan arvioinnin tekee koululla oppiaineen opettaja. Alustavat tulokset näkee Wilmasta noin 1-2 viikon kuluttua kustakin kokeesta riippuen aineen kokelasmäärästä.
- Alustava arvostelu voi muuttua Ylioppilastutkintolautakunnassa.
- Ylioppilastutkintolautakunta sensoreineen päättää lopullisesta arvostelusta.
- Syksyn 2026 tulokset lähetetään lukioille marraskuussa, 12.11.2026.
- Tulokset ja kokelaan arvostellut koesuoritukset annetaan kokelaalle ja alle 18-vuotiaan kokelaan huoltajalle nähtäväksi Oma Opintopolku –verkkopalvelussa 13.11.2026. Huom! Ajankohdat ovat alustavia ja muutokset niihin mahdollisia.

Oikaisuvaatimus

- Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa vaatia lautakunnalta oikaisua (L 502/2019, 22 §). Oikaisuvaatimuksen voi tehdä kokelas tai alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja (Hallintolaki 434/2003, 14 § 3 mom., 49 b § 2 mom.). Oikaisuvaatimus on toimitettava lautakuntaan 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokeeseen osallistuneella kokelaalla on ollut tilaisuus saada tieto arvostelun tuloksesta.
- Oikaisuvaatimuksen tekeminen maksaa 60 euroa. Maksu maksetaan sähköisessä asiointipalvelussa oikaisuvaatimuksen lähettämisen yhteydessä. Maksu palautetaan, jos oikaisuvaatimus johtaa arvosanan tai pelkän pistemäärän korottamiseen. Ohjeita oikaisuvaatimukseen <https://www.ylioppilastutkinto.fi/fi/tutkinnon-suorittaminen/oikaisuvaatimus>
- Oikaisuvaatimus tehdään ensisijaisesti verkkopalvelussa osoitteessa kokelas.ylioppilastutkinto.fi

Syksyn 2026 koepäivät

- **ma 14.9.** äidinkieli ja kirjallisuus, lukutaidon koe
- **ke 16.9.** reaali UE, UO, ET, YH, KE, GE, TE
- **pe 18.9.** vieras kieli, pitkä oppimäärä
- **ma 21.9.** toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- **ti 22.9.** reaali PS, FI, HI, FY, BI
- **to 24.9.** matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä
- **pe 25.9.** äidinkieli ja kirjallisuus, kirjoitustaidon koe;
suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -koe
- **ma 28.9.** vieras kieli, lyhyt oppimäärä

Ainereaalikoe

Kaksi koepäivää

- **ke 16.9.** uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede, terveystieto
- **ti 22.9.** psykologia, filosofia, historia, fysiikka, biologia
- Voit osallistua vain yhteen kokeeseen päivässä!

Käytännön info kokeisiin osallistuville

- Syksyn 2026 yo-kokeisiin ilmoittautuneille pidetään käytännön info Kuopion aikuislukioilla / Lumitilla keskiviikkona 2.9. kello 16.45
- On tärkeää, että osallistut käytännön infoon!

Nimitietojen julkaiseminen

Jos ylioppilaaksi valmistuva ei halua nimeään julkaistavan uusien ylioppilaiden nimelistalla, tulee pyyntö nimen poistamisesta listoilta tehdä hyvissä ajoin kirjallisesti lukiolle.

